

POGAJNA BÓH

ČAS OPIS EVANGELSKÍCH SERBOW

4. číslo

Budyšin, apryl 1967

Lětnik 17

Hrono na jutrownik 1967

„... zo bych jeho póznał a móc jeho stanjenja z morwych.“ Fil. 3,10

Japoštoł Pawoł wuzběhuje w zwisku našeho teksta přečiwo svojim židowskim njepracelam, zo je wón tež prawy Israelita z rodu Benjamina, Hebrejski z Hebrejskich a po zakonu farizejski. To ma za židowskej wuši woprawdže něšto na sebi! To rěka, džěl měč na wulkich nabožnych a etiskich kulbach! A tola: To wšitko za njeho ničo wjac njeplači a ničo winojte njeje porno póznaću Jezom Chrysta. Tu w našim hronu wuraznje wo tym rěči, zo chce dale rosć w tajkim póznaću.

Njedawno mějachmy w našej sakskej krajnej cyrkwi konfirmacije. Što su naše pačerske džěci slubile? Zo bychy we wěrje wostałe a rostle! Haj wšak, wo to mamy so wšityc prócować, smy-li prawi Jezusowi wučobnicy, zo bychmy swojeho Knjeza a Zbóžnika džěń a bóle zeznali a lubowali!

Ale potom Pawoł wo tym rěči, zo so za njeho njejedna jenož wo powšitkowne póznaće Chrystusa, ale tež wo to, zo by „móc jeho stanjenja z morwych“ póznał. Z tym je wuprajene, zo w jutrownym podawku, kotryž mamy sebi w tutech njezdělach po jutrach přešo zaso rozpominać, leži móc a synlosć! Zo ma cyrkej Jezom Chrysta tež džensa hišće něšto na sebi a plaći po dalokim swěće, to so wona jenož džakuje stanjenju Knjeza z morwych. Přetož z wuznacóm do stanjeneho žiweho a přitomneho Chrysta stejí a padnje cyrkej. W tutym rozsudžacym akće a fakće, kiž je wjac a tež cyle hinaši hač hewak někajki historiski podawk, je založena jeho eksistenca.

W jubilejnym léće Lutheroweje reformacije, kotraž je so stała před 450 lětami, spominamy cyle wosebje na reformatora cyrkwy. My džensa w nim wjac njewidžimy jenož jedneho „rjeka wěry“, kiž by stał jara, jara wysoko nad druhimi křesćanami. Wón bě čłowjek kaž my, kiž so druhdy tež staby čuješe a móhł rjec na zemi ležeše. Ale hdyž Luthera čězke spytowanje abo hłuboka zrudnosć čwělowaše, troštowaše jeho jedne slowo: „Vivit! – Wón je žiwy!“ Potom by na durje a na blido z krydu pisał: „Vivit! Vivit!“ A jako so jeho tohodla woprašachu, praješe: „Jezus je žiwy, a hdy njeby žiwy był, nočył ja ani hódžinki žiwy być. Jenož dokelž je wón stanył, budžemy žiwi z nim a přez njeho, kaž je sam rjekl: Ja sym žiwy, a wy budžće tež žiwi!“ A na tajke wašnje běše Luther woprawdže něšto zhoňl a póznał wo

Kubłanski džěń 1967

Póndželu, 6. nalětnika, zeńdže so tež létsa zaso wulka ličba swěrných Serbow – mjez nimi přeni kroć tež někotři katolscy. Najmłóšći serbski farar, br. Lazar-Rakečanski, předowaše. Předsyda Serbskeho cyrkwinškeho dnja, br. farar Lazar-Bukečanski měješe přeni přednošk, br. farar Wirth-Klukušanski druhí přednošk. Cyły džěń stejše pod próstwu:

Knježe swjeć moju wutrobu,
zo bych z Tobu prawje rěčał,
zo bych z blišim prawje rěčał.

Wujimk předowanja:
Bóh je nas wuzwolił, zo bychmy swjeći byli. (Ef. 1,4)

Druhdy slyšimy: Dobry čłowjek móže tež bjez wěry być. Nazhonjenje pak pokazuje, zo je Jezus Chrystus jeničke wuměnenjenje za „dobrego“ čłowjeka.

Bjez próstwy „Božo, swjeć našu wutrobu!“ njeńdže.

Přetož jenož přez Jezom Chrysta móžemy swjeći być.

A jenož jako swjeći mamy wuhlad, zo lépje budže z nami a na swěće.

1. Jenož přez Jezom Chrysta móžemy swjeći być.

W samsnym lisće na Efesiskich pisa japoštoł na 2. stawje: „Přetož my smy jeho skutk, stworjeni w Chrystusu Jezusu k dobrym skutkam, na kotrež je Bóh nas předy zhotował, zo bychmy w nich chodžili.“ Swjaty, dobry čłowjek njeje produkt fantazije a přecow, ale ma w Jezusu Chrystusu realny zaklad. Móžemy zwěšćić, kaž Jezus Chrystus naše žiwjenje swjeći, hdyž damy jemu składnosć, na naše žiwjenje skutkować so modlo, posluchojo na Bože slowo, wobdžělujo so na Božim wotkazanju. Tohodla kóždy jednotliwy kontakt z cyrkwu, z druhimi křesćanami trjeba. Hdže ty daš Jezusej Chrystusej móžnosć, twoje žiwjenje swjećić?

2. Jenož jako swjeći mamy wuhlad, zo lépje budže na swěće a z nami.

Lěpsich a špatnišich čłowjekow mamy mjez křesćanami runje kaž tež mjez nje-křesćanami. Zo njemóžemy w tutym nastapanju husto žane rozdžěle zwěšćić, zaleži na tym, zo smy wšityc žiwi na pódže křesćanstwa, kotrež je lětotki doho w Europje na ludži skutkowało.

mocy jeho stanjenja z morwych. A Chr. F. Gellert spěwa:

Jezus, mój džěl, žiwy je,
jeho zbože je tež moje.
Jemu swjeću žiwjenje,
wutrobu a mysle swoje.
Slabeho wón posylnja;
to je moja nadžija.

La.

Džensa pak dže wo to, zo lépje budže z nami a na swěće. A wuhlad za to mamy jenož z próstwu: „Božo, swjeć našu wutrobu. Jezus Chrystus móže naše žiwjenje tak swjećić a wobnowić, zo tamni to pytna a poměry mjez čłowjekami so polěpsuja. Hdyž njeličimy z tym, zo je Jezus Chrystus tajka přeměnjaca móc, je docyła podarmo, zo smy křesćenjo.

Hdyž ličimy pak z tym a so tež prócujemy, nazhonimy něšto wo nowym žiwjenju.

Wujimk přenjeho přednoška:

**Božo swjeć našu wutrobu
zo bychmy z tobu prawje rěčeli**

Prawa modlitwa ma być swjećena a wuchadže ze swjećeneje wutroby. Njeswjećena modlitwa stejí po slowe profety Jezajasa pod sudom Božim. Tež japoštoł Pawoł napomina, při modlitwe swjatej rucy pozběhnyć bjez hněwa. Tež pohanjo, kotriž su nam druhdy jako modlerjo při-kładni, to wědža. Stare mohamedanske slowo praji: „Hdžež njeje žaneje čistosće, tam njeje móžno, so prawje modlić, a hdžež njeje žaneje praweje modlitwy, tež móžno njeje, njebjesku wodu pić!“ Bóh chce, zo bychmy so modlili; čert to njecha a spyta na wšelake wašnje tomu zwonkownje a nutrkownje zadžěwać. Znutrkowne zadžěwki modlenja su: Njewěra, małowěra, přiwěra, njedowěra, sebičnosć, nahabnosć, hněw, njepečiwosć, hordosć, nadutosć, žarliwosć atd. A dokelž smy wšityc z tym wohroženi, ma być přenja modlitwa prošenje wo wodaće. Tohodla mamy jako přeni džěl našeje liturgije na kemšach „kyrie“, to rěka próstwa wo Knjezowe smilenje. A do powšitkowneje modlitwy je naš sakski liturgiski porjad powšitkownu spowědž stajil!

Wot praweho rěčenja z Bohom, wot praweho „dialoga“ z nim wotwisuje naša cyla křesćanska eksistenca. Nje-rěčimy-li wjac z Bohom na prawe wašnje, smy wotemrěli na znutrkownym čłowjeku a smy bjez rady a bjez pomocy. Hač je prawe duchowne žiwjenje w nas, to móžemy na tym spóznać, hač so hišće k Bohu modli-my abo nic! „Modlitwa je dych duše.“ A runje kaž porjadnje dychamy, trjebamy wěsty porjad tež za modlitwu. My njesměmy so jenož w času nuzy na Boha dopomnić a potom bojaznje započec, z nim rěčec. Stare přísłowo drje praji: „Hłódné léta wuča ruce stykować“. Ale štož by to woprawdže hakle potom nawuknył, njesmě to ženje zaso zabyć! Hewak Boha ponižujemy a činimy z njeho wotročka a

Mróčele a jasne njebjo

Naša jězba po ČSSR · Podal Gerhard Wirth

(Pokročowanje)

Z Pradžeda jédzechmy runu smuhu do Prahi — wézo nic bjez pozastanjenjow.

Přez Sobotin přejédzechmy, byrnjež mje lube a želniwe dopomnjeća na tutu wjes wosrjedz horow zwjazuju. W léce 1947 — potajkim krótko po 2. swětowej wójnje — sym tam z njeboh fararjom Černikom dvě njedželi přebywał na wočerstwjenju w rjanym socialnym wustawje Česko-bratrskéje cyrkwy. Farar Řepa, kotryž je tež hižom dawno na prawdže Božej, jón tehdom nawjedowaše. Rjane dny smój tam nažiwiłoj. Njezapomni mi wostanje, kak běchmy raz na wječor mały kusk do hole sej došli a nazběrachmy za krótki čas wulki měch poľny prawakow.

Rjane dny w Sobotinje běchu dar Česko-bratrskéje cyrkwy namaj serbskimaj fararjomaj, kotryž smój z wulkim džakom wužiwaloj. My běchmy tehdom smjerc chudzi. Češa mějach wšeho nadosć. Hdyž přez Sobotin jédzechmy, dohladach so tež klawow, hdžež běchmoj sej mydło nakupowaloj. Mydło běše tehdom drohtna wěc.

W Sumperku pozastachmy. Hdyž tam takle mi a tebi nič w sylnym dešču po hasach chodžachmy, so nado bo dohladachmy hasy „Lužiskich Serbow“. To běše lube překwapjenje. Kaž po druhich słowjanskich narodach su tež po nas jednu hasu mjenowali. Měj džak, lube město Sumperk, za tule lubosć k nam lužiskim Serbam!

W Poděbradach njewobhladachmy sej jenož krasny park, ale předewšěm hordozny pomnik Jurija Poděbradského, kotryž je jako česki kral před 510 lětami 1457 při založenju Bratrskéje Jednoty wosebitu ról hral. Won běše jenički česki kral, kotryž je husitskeho ducha měl. Wón je „bratram“ dał možnoty na jeho wobsedženstwach so zasydlić. „Bratřa“ njemějachu poľnu dowěru do njeho. Mocny kral wšak dyrbi stajnje swój cyły kraj a wšě možne politiske pro-

služobnika, kotrehož službu jenož wužiwamy we wuskoscach.

Modlić so, to do cyła njerěka, sebi něšto wot Boha wuprosyć, haj samo wunuzowac. W modlitwje jedna so wo česćenje a překrasnjenje Boha. Stare mytiske slowo ze srjedzowěka praji: „Modlitwa je tón wokomik, w kotrymž so njebjesa a zenja koša!“ A tajke něšto móže so jenož stawać w prawym, znutičnym zadžerženju, jenož z prawej wěru a lubosću. Tuž njech je stajnje naša nuterna modlitwa: „Božo, swjeć našu wutrobu, zo bychmy z tobu prawje rěčeli, tak zo móhli tež z čłowjekami prawje rěć a prawe kontakty k nim namakać. Potajkim dyrbi měc prawa modlitwa swoje scěhwki za naše cyle zadžerženje na tutym swěće, kotrehož sól mamy być po słowach našeho Zbožnika!

(Wujmk druhého přednoška přinesemy w přichodnym čísle.)

blemy na starosći měc. Wón njemóžeše wšu swoju lubosć poměrnje majej „Jednoće“ wěnowac.

Česki kral Jurij Poděbradski słuša sobu do přjedownikow Hrabje Zinzendorfa. Pod jeho knjejestwo słušeše tež Lužica. Tak mamy wšu přčinu nutrnje zhladowac na jeho pomnik před hrodem. Rjany hród samón je zdžela wyša fachowa šula, zdžela zajimawy muzej. Tam widžiš, kak je so hižom kral Jurij Poděbradski před 500 lětami prócował wo wuchowanje měra w Europje po diplomatiskim puću. Mysle našeje doby hižom w starodawnych časach! Kral Jurij je byl impozantna postawa. Wón je sej rjany pomnik zaslužil!

Zaso w lubej Praze!

Prahu móžeš zaso a přeco zaso wopytowac. Stajnje je čí wona rjane nažiwjenje. Kóždy króć ma Praha za tebe nowe rjanosće. Jeje pokłady drje su njewučerpajomne.

Tón króć běchmy so wosebje zložili na židowski muzej a na Strahowski klóšter.

Praha měješe w swojim času židowske ghetto. To rěka, zo bě tam džěl města jenož za Židow rezerwowany. Jenož tam smědžachu Židža bydlić. Tam pak běchu woni cyle mjez sobu. Tam mějachu wšo sami w ruce: šulu, radnicu, wšo rjemjesło, wšo kupowanje a předawanje. Tam bě wjace synagogow (židowske Bože domy) na kopicy. Hebrejske pismo dže wot prawa na lěwo. Knihi so „zady“ započnu. Tak ma radnica časnik, kiž so nawopak wjerči. Město ličbow ma hebrejske pismiki.

Njerjane ale zajimawe je židowske pohrjebnišćo. Wot dawno zańdženych časow su tam wšě rowne pomniki stejo wostajili. Tuž tam steji kamjeň při kamjenju pod wysokimi štomami. Morwe město zemrětych. Štož pak móže hebrejske pismo čitać, móže tam tak někotrežkuli znate mjeno židowskeho luda namakać.

Po židowskim muzeju chodžiš z najwjetšeje nutrnosću. Wšě scěny su z lutymi drobnymi mjenami popisane. Mjena! Mjena! Lute mjena! Kóždy mjeno jedyn židowski čłowjek, kotryž je za naš čas na nječłowske wašnje zahiný dyrbał, dokelž je jedyn čłowjek na tu čertowsku ideju přišoł, zo chce sebi mjeno dobyć z wutupjenjom jednoho cyłeho luda.

Chodž tam po rumnosćach muzeja. Scěny z lutymi mjenami na tebe padaju a chcedza tebe zadusyć. Mjena! Mjena! Lute mjena! Wopory našeho nječłowjeskeho časa!

A Bóh je přihladował wšitkej tajkej njeprawdosći?

Hdže běše Bóh za tón čas?

Njeprašejmy so takle, ale radšo:

Hdže smy my tehdom byli?

Kak smy my tehdom změrom přihladowac móhli?

Takle so Bóh nas praša!

Pójće, přisahajmy swjatočnje, zo chcemy stajnje přeciwo wšej njeprawdosći wojowac ze wšej zmužitósću.

Hdyž přińdžeš do židowskeho mu-

zeja, potom njechwataj, ale zanur so do krasnych wupłodow židowskeje kultury. Što je tam do rjaneho a wumělskeho liturgiskeho gratu! Štož chce so nadrobnišo z wysokej kulturu židowskeho luda zaběrac, njech sej kupi wulkotnu knihu, kotraž je pola nas wušla: Kultura synagogi.

Mje wutroba boleše. Lud, kiž bě tajki wysoki schodženk docpěl, je pod barbarami najwjetše styskosće čerpjeć dyrbał. Lud tajkeje kultury su na hasach wusměšowali, hanili, napluwali! Hańba za nas a naš čas! Te mjena tam na scěnach mje čěsnja. Mjena! Mjena! Lute mjena! A kóždy mjeno jedyn wbohi čłowjek! Kóždy mjeno jedna zrudna smjerc. Kóždy mjeno mje wobskoržuje.

Daj sej porokowac. To je ta najmjeńša pokuta, kotruž dyrbiš přinesć.

Z muzeja wustupichmy, a nad nami běše jasne njebjo. Njezaslužena Boža hnada!

Ž wosadow

Minakał. Sobotu do jutrow smy w Minakale pochowali swěrneho křescana a Serba Hermanna Henča. Lětdžesatki dolho je wón swojej wosadze služil jako tótka, kěbětár a cyrkwinski předstejicer.

Wosadny farar swoje troštowace předowanje zložil na słowo zjewjenja Jana:

Budž swěrný hać do smjerće, tak chcu čí dać kónu wěčneho žiwjenja.

Předár spominaše z džakownosću na swěrnú službu a swěrnú wutrobu zemrěteho. Što stupi na jeho wuprózdnjene městno?

Při rowjě porěča zastupjer Domo-winy. Serbski superintendent napominaše zrudženych zawostajenych, wosadnych a sebjě, zo njebychmy jenož žarowali wo to, štož smy měli a wjace nimamy, ale zo bychmy džakowni byli za to, štož smy poměli.

Huska. Rozprawa za léto 1966 (w spinkomaj ličby lěta 1965). Wukřičilo je so 44 (46) džěci. Při konfirmaciji wobnowichu swój křćeřski slub 57 (42), a to 24 hólcow a 33 hólcow. Wěrowanjow bě 15 (13). Pohrjebow mějachmy 43 (47). Ličba spowědných bě 1 094 (1 033), a to 394 (365) muskich a 700 (668) žónskich. Woprowali su wosadni při krajnocyrkwinskich a wosadnych kolektach, při zběrkach na hasach, za wobnowjenje cyrkwy, za „Chlěb za swět“ a za zwonkowne misionstwo něšto wjace hać 18 000,— hriwnow.

Wosada je sebi w Božim domje spody byrgloweje łubje wutwarila rumnosć ze 100 městnami za wšelke potřebnosće wosadneho žiwjenja, wosebje pak za Bože služby w zymje. Tuta rumnosć móže so lěpje wutepić (elektrisce) hać wulka cyrkej. Rjemjeslniske džěla su 4 mištrojo z wosady wukonjeli. Přenju njedželu awdenta smy tutu rumnosć z němskej a ze serbskej Božej službu poswjěćili.

Rjek našeho časa

Michał Jurjewič Lermontow 1814–1841. · Z ruštiny swobodnej přeložil W.

„Rjek našeho časa“, moji česćeni knježa, „je swěrný wobraz, nic wšak wobraz jedneho jednotliveho čłowjeka, ale wobraz kiž je zestajany ze wšitkich njepečinkow našeje doby, kaž su wone rozšěrjene.“ Z předstowa k romanej.

Maksim Maksimyjč, stary kapitan, je hromadž z Pečorinom w Kawkaskich horach služil.

„Posluchajće, Maksimje Maksimyjč“, wotmołwi Pečorin, „ja mam njezbožowny charakter. Hač je moje wukublanje na tym wina, hač je Bóh mje tajkeho stworil, ja to njewěm.

Wěm jenož: sym-li přičina njezboža druhich, tak ja sam njejsym mjenje njezbožowny. To je wězo slaby trošt, — ale tak pak je.

W swojej přernej mladosci, wot toho časa, zo běch z wočow swojeju staršeju wušol, pytach z njemdrošču za wšěmi wjeselemi, kotraž su za pjenjezy dostac. Tute zawjeselenja mějach wězo bórže syte. Potom so podach do wulkeho swěta, ale tež čłowskeje towaršnosće so bórže nabych. Ja so zalubowach do rjaných žonow a buch jich lubušk. Ale jich lubosć jenož zamučil moje mysle a podpěraše moju zalubowanosć do sebje samoho. Moja wutroba pak wosta prózdna.

Ja započach čitać, wuknyć. A wědomosćow buch tež syty. Ja widžach, zo ani slawa ani zbože wot nich nje-wotwisatej. Přetož hlupi ludžo su najzbožowniši. Stož chce stawu wuspěchow sej dobyć, dyrbi być překlepany.

Tak so mi počese wostudzić. Tehdom mje přesadźichu do Kawkaza. To běše jenički zbožowny čas mojeho žiwjenja. Ja so nadźijach, zo pod čenčenskimi kulkami njeje žaneje wostudy. Ale podarmo! Za měsac běch so tak zwučil na jich sučenje a na bliskosć smjerće, zo bóle keďžbowach na kuntwoj. Mi so nětko bóle wostudžeše hač předy, dokelž běch swoju poslednju nadźiju zhubił.

Hdyž widžach Bjelu w svojim domje, hdyž ju mějach na swojimaj kolenomaj a přeni raz hubkowach jeje čorne wlosy, sej ja hlupak pomyslił, zo je wona jandžel, kotrehož je mi smilny wosud pošal. Zaso běch so

mylił. Mnohim je lubosć prostjeje, wjesneje holčki lubša hač lubosć znateje damy. Njezdžětanosć a prostosć jedneje je runje tak wohladna kaž koketstwo druheje. Mjedla: ja mam ju přeco hišće lubo. Ja sym jej džakowny za někotre dosć slódke minuty. Ja chcu za nju swoje žiwjenje dać.

Mi pak so pola njeje wostudži. Hač sym hlupak abo zlóstnik, njewěm. To pak wěm, zo sym wobžarowanja hodny, snadž bóle hač wona. Swět je moju dušu skazył. Moje sony su njespokojne, moja wutroba njenasytna. Mi je wšo jedne. Ja so na zrudobu runje tak ruče zwuču kaž na zabawu. Moje žiwjenje je z kóždym dnjom prózdniše. Mi jenož hišće jedne wostanje: pućować!

Tak ruče, kaž budže možno, so wot-salu. Nic jenož do Europy — Bóh zwarnuj — ale pojedu do Ameriki, do Arabiskeje, do Indiskeje. Snadž něh-dže po puču wumru. Znajmjeńša sym přeswědčenja, zo so tole wjesele tak chětre njewučerpa — po morju a po kraju.“

Tak wón dołho rěčeše, a jeho slo-wa so mi do pomjatka zarychu. Přetož tajke wěcy běch přeni raz wot pjećadwacilětneho čłowjeka zasty-šal a Bóh dal — posledni raz.

Kajki džiw? Prošu, prajće mi — wobroci so štabskapitan na mnje — kaž so zda, sće njedawno pobyl we hłownym měsće. Je možno, zo je tam wša młodžina tajka?

Ja jemu wotmołwich, zo je tam dosć ludži, kotřiž runje tak rěča. Najskerje woni wěrnosć rěča. Sto je to docyła do poroka? To je wšudže tak, započinajo wot wjyšich worštow do najnižich, zo so jemu runaju. Jenož džensa so ani njeprócuja, zo bychu swoje njezbože jako porok spytali zakryć. Štabskapitan njezrozumil zmysl tutech slowow. Nygaše z hłowu a so mudrje posmjaja.

„A kak — su Francozy zawjedli mo-du wostudy?“

„Ně, ale Jendželčeno.“

„Aha! Wězo!“ wón wotmołwi, „woni wšak běchu stajnje a přeco wopily!“

Wutrobny džak šćedriwym darićelam!

Za Pomhaj Bóh dostach dary na kublanskim dnju 6. měrca 1967

1 króć 5,— hr. = 5,— hr.
2 króć 10,— hr. = 20,— hr.
3 króć 20,— hr. = 60,— hr.
1 króć 50,— hr. = 50,— hr.
1 króć 100,— hr. = 100,— hr.

přez br. Lódneho z Michalskeje wosady 42,— hr.
wot Njeswačanskeho darićela 50,— hr.

wot katolskich čitarjow
3 króć 10,— hr. = 30,— hr.

Bóh žohnuj dary a darićelow!

Waš Serbski superintendent

Wrota do Njeswačanskeho parka

Přez tute wrota budže w lécu zaso wjele cizych ludži chodzić — ale ma-ło Serbow. Z Drježdan, Freiberga, z Choćebuza a ze Žitawy budu do Njeswačidla jězdzić, nic pak z Rakek a Minakała, z Chrosćic a Klukša.

Čehodla budu cyzy do Njeswačidla jězdzić?

Dla rjaneho parka!
Dla zajimaweje ptačernje!

Dla krasnych koncertow, kotraž so druhdy njedželu popođnju w parku zarjaduja.

To by tež něšto bylo za tebję a twoju swójbu.

Serbski cyrkwinski džen 1967 budže w Slepom

3. njedželu po swj. Trojicy,
11. junija 1967.

Skazajće sej z časom busy!

Bóh chcył miłosćiwje dać, zo by to tež lětsa zaso byl za nas wšitkich rjany a žohnowany džen.

Sobotu, 10. junija, zeńdu so w Slepom naši serbscy duchowni ze swojimi swěrnymi wosadnymi pomocni-kami.

K. P. Lanštjåk-Praski

11. 3. 1967 75 lět

Naš luby přecel a dobroćel w Praze je 11. nalětnika swoje 75. narodniny swjećić móhl. Bóh Knjez chcył jemu spožćić strowosć na dalše lěta. Čas swojeho žiwjenja je so jako ewangelski farar w Praze swěru prócowal jako dušepastyr a předar Božeho slo-wa. Nětko na wumjenku sluša wša jeho lubosć nam Serbam. Bóh Knjez chcył jemu zaplaćić jeho woporniwe dželo.

Takle postrowi swěrný Serb Ser-bow swěrneho přecela k jeho 75. na-rodinam:

Lubodrohi přecelo!
Z čim my wostlawimy Če?
Stowa Tebje hódneho
njeje w našej serbsčinje.

Potsta lět so znajemoj
w najrjeńšim bratrowstwje.
Do přichoda hladamy:
Budž Či dołhi w strowoće!

Přežili a přetrali
časy dobre smy a zle.
Bóh dal pak so widželi
tam, hdžež wěčne zbože je.
Wutrobny postrow
Twój M. N.

Mila Imišowa

Hodźijska fararka a wótcinka, jandžel pěstón našeho luda

„O serbski ludo, z twojeje króny je jedna parla padnyła!“ spěwaše Jan Wałtar. Wón jenož wupraješe, štož wšitcy začuwachu, kiž ju bliže znajachu. Mila Imišowa běše z woprawdźitym jandželom našeho luda. Džen-sa po telko lětach, hdyž je jeje hor-colubowany syn Měrcin přezahe wumrěł, hdyž ličba tych, kiž su jejnu lubosć zeznali, džen a bóle wotebéra, směty to prajić.

Mila Imišowa běše burskeho rodu, rodžena Pfuler z Přišec, sotra našeho wótcinka-słownikarja profesora Pfula. Běše jenož ludowu šulu wopytała a krotke priwatne rozwučowanje dóstała, hdyž sebi ju farar Hendrich Imiš za njewjestu wuzwoli.

Zwěrowanje sta so 28. awgusta 1859. Imiš běše tehdy z fararjom we Wóslinku. Z nim so 1859 do Hodźijskeje fary přesydlili, hdžež je hač do swojeje smjerće žohnowanja poľne, zbožowne žiwjenje wjedla a wšitkich ze swojim luboznym a miłym wašnjom wozbožila, kotřiž mějachu zbožo, jej bliže stupić. Tu zemrě w 68. léće swojeho žiwjenja.

Jednore běše jeje zwonkowne žiwjenje, ale čím bohatše běše znutřkowne. Wšitke dobre dary, kiž je Bóh Kněz do duše našeho luda položil, so w jeje duši blyščachu! Za swojich so wodnjo a w nocy modleše. Wulka lubosć, wupłod to jeje wěry, běše w njej žiwa, a ta přiwobročeše so wšitkim w jenakej měrje, služobnym, wosadnym, chudym, chorým. Serbskim studentam, kiž w njezapomnitým Hodźijskim seminarje přebywachu, běše z woprawdźitej maćerku! — To běše přiřódna mandželska našeho wulkeho wótcinka. Na spodziwne wašnje so znutřkownje runaštaj. — Kajki běše Imiš wótc syrotkow, je so loni powědało. Wona běše z jich maćerju! — Bóh je jej dweju synow wobradził! Z wulkej šcerpliwosću a dowěru do Božej wole je wšitke starosće a horja nje-sla, kotrež buchu tež jej napoložene. — Imiš njeby tajki rjekowski wojowar za naš lud być móhl, hdyž njeby wona jemu k bokej stała, jako jeho najswěrnija towarška. — Běše njechablaca, swěrna Serbowka, kiž swój narod ze wšej wutrobu lubowaše. Kaž jasna hwězda je wona wosebje serbskim studowacym předswěćila. Skutkowaše předewšěm kaž každy nadobny čłowjek přez swoju nadobnu wosobu.

W léće 1897 při skladnosći 50lětného jubileja Maćicy Serbskeje je dr. Muka wudał jeje spěwy a zdobom wozjewił jedyn list, kiž je jako młoda mandželska swojimaj towarškomaj Lidiji a Jedwicy Jakubec pisała. — Wotmołwja z nim na krotki list Lidije w němskej řeči spisany. — W swojim lišće pisa mjez druhim: „... Wot Liduški sym njedawno někotre słowčka wohladała, kotrež běše namaj pod lišćik swojeho lubeho nana podpisała. To běše mi jara lubo a zwjeselace, dokoľž to spóźnach, zo tola hišće přeco w starej lubosći na mnje spominaće. Lubšo wšak hišće

by mi bylo, hdy bychy tele słowa serbske byle. Tola ja pak sym tute němske słowa w mojej serbskej wutrobje na měsće z tym zamołwila: Luba Lidka je te same najskerje we wulkim chwátku k lišćikej připisała a je myslila, zo jej to němski spěšnišo dže hač serbski. Přetož za nje-serbsku Tebje dźeržeć abo žanu wot waju, to by tola njeprawda byla. Ja sym přeswěćena, zo wój ze sprawnej lubosću wisatej na droholubej řeči našeho dobrego serbskeho luda. Mi znajmjeńša ničo na swěće njemóže rubić tutu swjatu wozbožacu lubosć k mojej narodnosći! Ja chcu w njej chodźić hač jónu mój zemski běh wobzamknu. Ja mojeho Měrka, mojeho tak sprawného, dobrego Měrka z cyłej, haj z cyłej mojej dušu lubuju, a na mojich druhich lubych swojbných tež z horcej lubosću wisam, ale při tym wšěm je mi wutroba tež stajnje ćopla w žiwej lubosći k mojej narodnosći. A ja w tym tež myslu Božu wolu dopjelnic: wón je mi dał nětko tež towarša žiwjenja, kiž je do bry Serb. — Pola waju je to

tež tak! — Serbowki smy, Serbowki wostańmy! — Mi je tak lubo, zo móžach takle chwilklu z wamaj serbski a wo Serbowstwje so rozřećować. Chcemy tola přeco prawje swěrne serbske přećelnicy wostać —“

Smy z wotpohladom tutón džel jeje lista wotčišćeli, zo bychmy pokazali, z kajkej wědomej Serbowku wona běše. —

Štož wona w swojej wutrobje začuwaše, je wona wuprajiła w serbskich pěsnjach. — Nimo Hertý Wićazec, přenjeje serbskeje pěsnjerki, je so wona w swojim času z najrjeńšim wuspěchom pospytowała. W kěrlušowej zběrce „Cionske hłosy“ namakaja so tři jeje kěrluše, hodowny, nowolětny a wječorny. Znajmjeńša posledni dyrbał so do nowych spěwarskich přijec.

Spěšnje zańdže čłowjeske žiwjenje. Jedyn splah po druhim stupi do rowa. — Štož za zemrětym wostanje, to je lubosć, kotruž je wopokazał. Jejnje wulkeje lubosće dla spomnany hišće džensa na Milu Imišowu. Njeh bywa z blyščatým příkladom wšitkim přichodnym maćerjam našeho luda!

Mjeno Jezusa

Před něšto lětami je wušla džiwna kniha. Rěkaše „Listy z hele“. W tutej knize wopisowaše spisowacel, kak móhlo w heli być.

Jedna scena je so mi wosebje do wutroby zašćepila, njejsym ju móhl zabyć:

Putnik dže přez njeskónčnu, šeru pusćinu. Wšudžom widži čłowjekow sedžo. Jich mjezwoča su zadwělowane, torhaja sej włosy, sedža a džerža sej hłowu, zdadza so być bjez rady. Je tak, jako bychy ze wšěmi mocami wo něčim přemyslowali. Čile ludžo jednomu žel činja.

„Wo čim přemyslujeće?“ praša so putnik.

„Wo jednym mjenje.“

„Wo jednym mjenje? Wo kotrym mjenje?“

„Haj, to my njewěmy. To wšak je runje naše njezbože.“

„Što, wy to njewěšće? Wy přemyslujeće wo mjenje, kotrež njezna-jeće? To pak ja zawěrnje nje-rozumju.“

„Haj“, džachu zatamani, „wěmy něšto mało wo tym, zo je mjena, sylneho a krasneho mjena. Hdy bychmy so k tutomu mjenu wołali, bychmy samo z hele byli wumoženi. Hdyž smy žiwi byli, smy tele mjeno jónu styšeli. Ale njejsmy na njo keđžbowali. A nětk — jo wjace njenamakamy. My so wjace na tele mjeno nje-dopominamy. Njemóžeš ty nam pomhać?“

Zatamani počnu putnika prosyc, skiwla a stonaja, hač jim njemóhl mjeno přeradžić.

Stručhle dožiwjenje pak njeje skónčene.

Putnik jim nětko praji mjeno, te jedne, wulke, krasne mjeno, mjeno Jezusa. Wón jim Jezusowe mjeno jasnje praji, woni pak jeho njerozumja. Skónčnje wón jim Jezusowe mjeno ze wšej mocu přiwoła, tak wótre jako by wichor howrił. Wón rjeji do wšěch kóncow a měni, zo dyrbjeli jim wušli klinčeć. Ale je jako bychy wušli zatykane byle. Njemóžeja mjeno slyšeć. Tuž so putnik zrudnje wot nich wotwobroci. Njeje to žalostna wěc: Mjeno tu je, tla wone jo wjace njenamakaja. A tež hdyž jim što tele mjeno praji, woni jo wjace njezaprimnu.

Tebi pak, luby čitarjo, chcu tuž čim jasnijo přiwołać:

„A stanje so, zo každy, štož so k mjenu Knjeza woła, budže zbóžny.“ (Jap, skutki 2,21). Słuchaj z časom!

„A njeje w žanym druhim zbóžnosć; tež njeje žane druge mjeno pod njebjom date čłowjekam, w kotrymž móhli zbožni być“ — jenož w Jezusowym mjenje! (Jap. skutki 4,12).

To budže najsurowiša hela, zo nje-smě zatamany wjace wědžeć a znać mjeno, přez kotrež by so jemu zbóžnosć dóstała. Knježe pomhaj nam, zo bychmy tele mjeno lubo měli a so k njemu wołali, doniž je hišće chwile za nas.

Nakład Domowina. — Wuchadza z licencu č. 417 nowinskeho zarjada pola předsydy ministerskeje rady NDR jónkróc za měsac. — Rjaduje Konwent serbskich ewangel-skich duchownych. — Hłowny zamołwity redaktor: superintendent Gerhard Wirth-Njeswaćidlski. — Čiść: III-4-9, Nowa Doba, čišćernja Domowiny w Budyšinje.